

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJU LUKU

ГОДИНА III

БАЊА ЛУКА, 12. Јануара 1946. год.

Број 28

ПРЕДАВАЊЕМ ВИШКОВА ЖИТА ПОМАЖЕМО ИЗГРАДЊИ И ОБНОВИ ЗЕМЉЕ

Наш округ је за вријеме народно ослободилачког рата много страдао. Поред људских жртава које су напе да ослобођење наше земље, и економски упасти. Читави крајеви нашега округа остали су без запржне стокe, а пашњем и пљачкањем непријатеља је уопште пољопривредни инвентар. У току рата, захваљујући пожитрности и узашној помоћи, наш народ је успијевао заситити људско кољиво. је било потребно на прехрану становништва и војске. Међутим, услед ратних операција на терену нашег округа, јесенја сјетва 1944 године и прољећна сјетва 1945 године није обављена на вријеме и веће површине земље су остале незасијане. Ујетна сува је у многим долинама постојало подобино, а вријемито у брдовитим и планинским крајевима. Жетва 1945 г. многим земљорадничким није донијела годишњу храву, а има их велик поодинак, који су одлазе с јесени остали без хране. Када се томе дода гриско становништво, које се неће бити земљорадничким оградом сестра храву, рачунајући обим прехране становништва нашег округа до нове жетве.

Наше Народне власти прилике су одмах с јесени рјешавали тога проблема. И поред све озбиљности и важности овог питања то није постојало опатеноарно брига и његово рјешавање препуштено је јединици органима народне власти, који је исто тако у великој степену вишеу обављено и правилно схваћено. Наши органи наше народне власти, а и потрошачи којима је потреба хрвана схваћени су да је држава дужна да се стара за исхрану становништва, а често није помислилаи одлазе се то може навабити.

Наш округ добио је до сада прилично количине хрване из других крајевина наше земље. Ми знамо и то да има још огромних количина и великих крајевина што је наш округ, којима је потребна нећа пономоћ нема. Неможемо рачунати с тим да ћемо моћи исе и употребити количине хрване за прехрану становништва нашег округа до нове

жетве добити са стране. Морало и узупор нашег округа пронаћи издјелене количине хрване да би се са помоћу коју добијемо прехрану. И поред толиких услова под којима је обављена проилогодишња сјетва и поред врло слабе жетве у нашем округу, према податцима са којима располаже Округови Н. Одбор, има у неких домаћина вишкова који неће бити потребни за прехрану њихових породица, и које су они дужни пријавити народним властима да их откупе.

Припадници савет дошло је требује о промету и откупу хљебних жита у економској 1945 и 1946 г. По тој уредби сви имаоци вишкова жита шекво њихових максималних потреба дужни су иседе доступни по одређеним цијенама откупити станицама. Овом уредбом предвиђене су и количине које треба оставити произвођачу за прехрану породице и стокe до нове жетве као и да сјеме. Све остало дужни су власници да пријаве мјесним властима и да предају откупним станицама. Можемо одмах констатовати да досадашња рат неизвођачи нису на помисау и откупу вишкова није дао задовољавајуће резултате. Ризико је који одбор извршио тајнаш попис вишкова. Пописи су вршени површно, и имаоци вишкова често нису давали тачне податке. Зато је потребно преко конференција обаснити народу важност овог задатка и мобилисати широке народне масе преко народних фронтовних организација у рјешању овог питања.

Свесни смо тога да широке радничке масе које учествују у изградњи и обнови наше земље морају бити обезбођене са храном. То ће се у неколико осигурати и откупом вишкова на нашем округу. Откупљени вишкови доћи ће онима који су највише дали у овој борби, који су задњи комад хљеба дјелили са својим бротицама, доћи ће ратној сиротици чији су очеви дали своје животне за ову земљу, доћи ће онима који су своја омјинашта често морали напуштати и бјежати у шуму испред непријатеља и најава доћи ће радницима и њиховим породицама који данас у руднику, у фаб-

рици, на железници дају све од себе да се наша земља што прије подигне из рушевина које је окупатор оставио. Савим тим савим имаоци вишкова, који га преда, даће свој удио у бржој изградњи и обнови наше земље, јер ће на тај начин подјачати продуктивну моћ нашег радника који данас несрећно учествује у нормализовању прилика у нашој земљи. Треба да нам је упуке на ум, ако радник и негов породица гладује, или ако мора куповати храву по високим цијенама, он ће бити присиљен да захтева већу плату, што подлача за собом поскупљење индустријских производа који су потребни сељацима. Осим тога слаба исхрана радника смањује њихову продуктивност, а савим тим и количину произведене robe потребну сељу, што опет полази за собом повишење цијене robe.

Не предати вишкове хрване за прехрану радног свијета него их продавати по шверцеровим цијенама, значило би омогућити шпекулантима, зеленашима, мерицањима и шверцерицама, који су се у прошлости обогатали и који сада хоће да живе на туђој грбачи, који које обрнову нашу земљу, да у њихове руке дође велика количина хрване, која би преко њих била присутупачна само онима који имају доста новца, а који најмање раде на обнови наше земље. То би дошло до изоставања основних народних маса, а до богаћења пашине непродуктивних и штетних елемената, а на рачун народа. Ради тога је потребно хитно приступити овом посау у коме треба да учествује читав народ, све политичке народне организације и органи народне власти.

На крају апелујемо на све имаоци вишкова хрване да их пријаве народним властима и предају откупним станицама, које ће им платити по одређеној цијени. Против свих оних ко, и покушавају прикривати вишкове да би их употребили у шпекулантске сврхе богаћења, треба пријемити најстрожије законске мјере.

Перо Ђурџа

Савезничке војне власти предале су нашим властима ратне злочинце: Недића, Динђића, Рупинића и Докића

Београд, 8. Јануара

Савезничке војне власти предале су нашим властима познате ратне злочинце Миодета Недића, Тасу Динђића, Десу Рупинића и министра у Недићевој влади Буру Докића.

Ратни злочинци: Илија Паранос извршио је самоубиство на путу из Барија у Трст. Ратници злочинци Недић, Динђић, Рупинић и Докић већ се излазе у рукана наших власти.

Танџић

ПРВО ЗАСЕДАЊЕ ГЛАВНЕ СКУПШТИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА ПОЧЕЉЕ 10. ЈАНУАРА У ЛОНДОНУ

РАЈЕР Јавља да ће прво заседање Главне скупштине Организације Уједињених Нација почети четвртак, 10. Јануара ове године подне. На скупштини ће узети учешћа преко двије хиљаде делегата из цијелог свијета. Велика земља шаље своје најважније претставнике на се очекује да ће Скупштина присуствовати овој поседес министра и иностраних послова. Скупштина ће се одржати у централној дворани Вестминстера.

9. Јануара у Лондону је присуствовала советска делегација за Генералну скупштину Организације Уједињених нација. На челу делегације налази се заменик народног комеса-

ра ванских послова Андреј Вишински.

Истог дана стигла је и делегација Сједињених Америчких Држава. Међу делегатима Сједињених Америчких Држава налазе се бивши министар иностраних послова Стетиниус и госпођа Елеонор Рузвелт. Шеф делегације, амерички министар иностраних послова Енест Бенер, стиће авионом у Лондон.

Британску делегацију за Генералну скупштину Организације Уједињених нација чине: претседник владе Атли, министар иностраних послова Бевин, министар без портрета Ноел Бекер, Елен Вилкинсон, државна правозаступница Харлеј Шовер

ДАНАС НЕМА И НЕ МОЖЕ БИТИ ДРУГОГ ПУТА ЗА ПОБОЉШАЊЕ МАТЕРИЈАЛНОГ ПОЛОЖАЈА ШИРОКИХ НАРОДНИХ СЛОЈЕВА ДО ВЕТЕГ ЗАЛАГАЊА У РАДУ.

ДУЖНОСТ ЈЕ СВАКОГ ГРАЂАНИНА ДА ПОМОГНЕ РАД КОМИСИЈЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ РАТНЕ ДОБИТИ

За вријеме борбе и страдања нашег народа многи појединци и предузећа богатили су се на штету народа и државе. Да би се заштитили општи народни и државни интереси, потребно је да се та од народа ошљачака имовина врати у народне руке.

Ратном добити сматра се свакога вишак имовине, који је на дан 9. маја 1945. године имао нека особа или предузеће, преко имовине коју је посједовао на дан 6. априла 1941. године и ако тај вишак прелази суму од Дин. 25.000.— ФНД.

Осим појединачна ратна добитиња може бити дивидендско, друштвено, пензионерско, другде и предузећа, црквене и манастирски итд.

Ратни добитник могао је стећи имовину: трговином, индустријом и слично, а и свака промена облика имовине (продаја злата и куповина непокретности), сматра се делатношћу у смислу Закона, јер се овим путем пословања могла зарадити знатна имовина за војнега рата.

Све инвестиције, покривање штета насталих у току рата, отплата предратних дугова, повећање имовине услед насљедња, добијени мраз или поклон, све то може подпадати под ратну добит.

Установљена ратна добит одузима се од ратног добитника у корист Фонда за помагане пострадалих крајева и жртава рата и фашистичке окупације.

Када се зна шта је ратна добит и ко се сматра ратним добитником, те у који је сврху намињена имовина одузета од ратних добитника, онда се да стварају позитивних резултата и широких народних маса мора очекивати пуна помоћ и сарадња у раду Комисија за утврђивање ратне добити.

Несумњиво да има велики број оних који су у току рата били прилици да продају своје некретности, драгоцености, намештај, поштин и друго, да би преживјели страшну окупацију и да су се проједли у нужди у главном вријеме у бесциње. Купце који су користили своју бјегу и неволу народа, треба откривати и пријављивати. Не смије се дозволити да они и данас уживају добит. На туку окупацију, то богатство они су стекли само унаблажност окупатора и његових слугу, а на крају и зноју наших напавених народа.

Досадашња пракса је показала да ратни добитници покушавају да све могуће начине да измијере своју добит. На туку комисије да поднесу пријаве о стеченој имовини сви су подијелили неистините податке изнаваљујући да они нису ништа стekli за вријеме рата, него су чак имали велике губитке.

Рад Комисије треба помоћи допостављајући пријаве и све податке о ратним добитницима, судислованим и сведочењем на јавним расправама јер ћемо на тај начин моћи најбоље, најтачније и најбрже да поможемо нашим опустошеним крајевима и обнови наше земље.

С. Ђ.

НАРОД БОСАНСКЕ ХРАЈИНЕ ДИСКУТУЈЕ О НАЦРТУ УСТАВА

Најмање село и засеок назало је своју ријеч о Народном Уставу

У БОСАНСКОМ НОВОМ

30. децембра 1945. године одржан је Среска скупштина Народном фронту у Бос. Новом. Скупштина је упутила поздрав маршалу Титу, Маршалу Јосипу Брозу Титу

Београд

Драги наш друге Тито!
Ми представници Народном фронту са срез Бос. Нови сакупљени на среској конференцији, поздрављамо нацрт Устава Федеративне Народне Републике Југославије. Ми као и народ нашег срезја осећамо се срећни што смо под Ваших мудро личководних извођењама право да дамо можемо створити свој Устав. У бишеј Југославији Устав је био оков у који су ватносторници нас оковали без нашег знања и против наших интереса.

Нама нашег срезја са задовољством је примио нацрт Устава Федеративне Народне Републике Југославије. Ми кроз Устав видимо да су у њему у потпуности потпушене тежњине Н. О. борбе.

Ми Вам обећавамо да ћемо Вас у спровођењу нацрта Устава у дело, као и у обнови наше земље свестрано помоћи, онако, како смо то чинили у току Народно-слободилачког рата.

Са среске скупштине НФ-а у Бос. Новом

У СЕЛУ ПОБРИЈЕКЈЕ

У Побријеку је одржана масовна народна конференција на којој је разговарано о нацрту Устава. Са конференције је упућен телеграм Уставотворној скупштини и маршалу Титу.

Уставотворној скупштини Федеративне Народне Републике Југославије и председнику Народне скупштине Југославије другу Титу

Са своје масовне народне конференције на којој смо се окупили уз велико Срби и муслимани да прерађемо нацрт Устава, шаљемо Вам срдачне поздраве с наредом да у нацрту Устава код нас нико није наишао ни на једну тачку која не би одговарала интересима наших народа. Ми смо потпуности задовољни и с тим задовољством весело ћемо ићи ка изградњи наше земље.

Живно маршалу Југославије друге Тито, председнику Народне владе Југославије!

Живела Уставотворна Народна скупштина!

Масовна народна конференција у М. О. Побријеке

У БОСАНСКОМ КОСТАЛНИЦИ

28. децембра 1945. год. одржан је конференција у Бос. Косталници. Конференција је сазвана да народ продискутује и стави своје мишљење и приједлоге о нацрту Устава. Са конференције упућени су поздравни претседништво Народне скупштине и Министарству за Конститутивну.

Претседништво Народне скупштине, Београд

Главно Мјесног одбора Бос. Косталнице са своје конференције одржане 28. децембра 1945. године, у сврху дискусије по нацрту Устава, шаљу Вам своје крпе, борбене поздраве, с тим да овај нацрт Устава што прије озаконите, т. ј. примите и потврдите, како би могао послужити на корист свим народима наше Федеративне Народне Републике Југославије.

Живела Федеративна Народна Република Југославија!

Живно наш вођа и учитеља, народни херој маршалу Тито!

Учесници конференције

Иста оваква поздравна депеша упућена је и Министарству за Конститутивну.

НАРОД КОТОР ВАРОША ПЕТРЕСА НАЦРТУ УСТАВА

20. децембра скупљени су се војске и грађани Котор Вароша на масовну конференцију да упућају и претресу нацрт Устава, који је предложио Уставотворна скупштина и дала народ да он о њему реке своје ријеч.

Народ, који је у великом броју дошао на ој конференцију, показао је велико интересовање и постављао питања. Тако што је, којих је био велик број на овој конференцији, узеле су учешћа у питањима и дискусији, о равноправности жене с мушкарцем, те о младун који говори да се једнак рад жени допрети једнаку наградом као и мушкарцу.

На завршетку конференције настао је народно весеље: певале су се народне пјесме, кичило маршалу Титу - Народном фронту, Уставотворној скупштини и т. д. На многим местима још увек се поједине групе окупиле оне око риколдација, - разговарање о нацрту Устава.

Д. Борћ

МАРШАЛУ ТИТУ, — Београд

Друге Маршале, шаљемо Ти гопа и срдачне поздраве са наше дреске конференције села Црквиња Поља, где смо прерађивали народни Устав и народ се слаже с пројектом Устава.

У најмањем селу и засеону наш народ дискутује о нацрту Устава

Народ једног селу прима нацрт Устава и жели што прије његово озакончење.

Са својих конференција упућују поздраве маршалу Титу, Савезној влади, Уставотворној скупштини.

ПРЕТСЈЕДНИКУ САВЕЗНЕ ВЛАДЕ, МАРШАЛУ ЈУГОСЛАВИЈЕ ЈОСИПУ БРОЗУ ТИТУ

БЕОГРАД

НАРОД СЕЛА ОРЛОВАЦА ДИСКУТУЈЕ О НАЦРТУ УСТАВА

У Поткозарју, у селу Орловцу сакупљено је народ овог села 30. децембра 1945. године да и ми желимо своју ријеч о нацрту Устава.

Народ овог села једногласно одобрено нацрт Устава, без оа потврду је све оно зашто се он борио, и зашто су дали своје животне најбољи синови и кћери овог села.

Са овог збора народ је упутио свој поздрав маршалу Титу.

Друге Маршале!
Народ села Орловаца среза приједорског, на својој ванредној конференцији, одржаној 30. децембра 1945. године, на којој је било окупљено око 150 сељака и сељанки, омаданаца, жена и старца, на којој је пред народом прочитано нацрт Устава ФНР Југославије, и прешло на једну дискусију у којој је узето упућа много писмених.

Послије дискусије народ је једногласно одобрио нацрт Устава и потврдио да је нацрт Устава гаранција очувања тековина Н. О. борбе за које су дали своје животне најбољи синови и кћери овог села.

Ми Вам са своје стране обећавамо да ћемо Вас у свему спрједити и потпомоћи исто као што смо Вас спрједили у борби против фашизма и домаћих изданија.

С Титом у побједу!

Народ села Орловаца, срез Приједор, Поткозарје

Писмо Маршалу Југославије Јосипу Брозу Титу

1. јануара 1946. године одржан је масовни састајак народа села Орловаца, где је присуствовао 66 добровољаца и учесника. На састајуку је прерађиван нацрт Устава ФНР Југославије. Видела се жива дискусија и народ се сложио и једногласно усвојио приједлог нацрта Устава.

Друге Тито, видимо да овај нацрт Устава одговара тековинама и праводинама Народно-слободилачке борбе, те Вас молимо да се овај нацрт Устава што прије усвоји и да се изгласа, да би што прије ступио на снагу.

Народ села Орловаца шаље своје топле поздраве својем маршалу Титу.

Народ села Орловаца

Претседништво Уставотворне Скупштине - Београд

Народ Мјесног подручја Петров Гај, срез Приједор, сакупљени 31. децембра 1945. године на својој конференцији прочитао је и разговорио нацрт Устава ФНР Југославије.

Кроз читање и дискусију народ се у потпуности сложио с нацртом

Устава и усвојио сваки члан Устава.

Да живи Федеративна Народна Република Југославија!

Да живи маршалу Тито!

Народ Мјесног подручја Петров Гај

У БОСАНСКОЈ ДУБИНИ

Фидутивно друштво Збораца из Бос. Дубице изврдило је дочек Нове године Новом дочком присуствовао је у великом броју на само народ Дубице, него и обичних сељака. Након извршеног програма, а по настанку Нове 1946. године на изјаву свих присутних упућен је телеграм Председништво Уставотворне скупштине.

Претседништво Уставотворне скупштине, Београд

На приредбу дочека Нове године, народ Дубице и осталих сељака поздрављају своју дискусију о нацрту Устава ФНР Југославије.

Из дискусије о пројекту Устава ФНР Југославије дошло смо до закључка да су у потпуности одговорна суштина промена које су се у Југославији извршиле у годинама недовољности борбе. За такав Устав берали су се наши најбољи синови, Потпомогли смо Народно-слободилачку борбу и узимали смо тежак одговор за остварење богатства и јединства наших народа, народне власти и републиканског уређења наше Отаџбине.

Ради тога народ Дубице и околних сељака поздрављају вас са њом и желимо да се Устав што прије озакони, да има би хренили новим задацима и извршења наше Отаџбине.

Уставотворној скупштини, као највишем народном законодавном тијелу честитамо Нову 1946. годину са жељом да нам Нова година донесе оздрављење Устава.

С Титом у побједу!

За Титу и Републику!

Народ Бос. Дубице и околних сељака

ЗАБРАНА ЛОВА НА ЈЕЛЕНЕ, КОЈИМА ЈЕ ЗАШТИЋЕНА НАШЕ ПРИРОДА

На основу високим извршеница и приједлога Министра шумарства Федеративне Народне Републике Југославије о упућивању високе дивљачи за вријеме рата и по завршетку истог

НАРЕЉУЈЕМ:

Да се лов на јелене, мрфине и срне, без обзира на пол, забрањује до 31. децембра 1947. године.

Изаузетно, у сврху научних истраживања или у циљу регуларног правичног односа полова као и у циљу рационалног узгоја те дивљачи, може савесно Министарство шумарства да обрадовају приједлог федералних министарства шумарства, дозвољити одстрел појединих комода ове дивљачи.

Прекидају ове наредбе кажњивање се лишењем слободе са привременим радом од 1 до 6 мјесени или новчаном казном до 50.000 (педесет хиљада) динара.

Ова наредба ступа на снагу дана обнародовања у »Савезном народном листу« Федеративне Народне Републике Југославије.

Децембра 1945. године.

Београд

Претседник Министарског савјета и Министар народне одбране

маршалу Југославије Јосипу Брозу-Тито

КОНГРЕС КОМУНИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ ИТАЛИЈЕ ЗАТИЈЕРА ДА СЕ ИЗ ИТАЛИЈЕ ПРОТЈЕРАЈУ ЧЕТНИЦИ

Римска делегација подијела је конгресу резолуцију којом се тражи од италијанске владе да одмах предузме кораке да се из Италије депортирају пољски емигрантски генерал Андрус, који живи провокације у појединим областима земље.

Друга резолуција, која је подијела конгресу, тражи из истих разлога да се из Италије депортирају Југословенски четници. Ове резолуције конгрес је одобрио.

РАД АФЖА У САНСКОМ МОСТУ

Прије извјешног времена фоомирани су у санском срезу у свим месним одборима мјесни одбори АФЖА.

Изабране одборнице покрелује у рад ових организација. Поред осталог рада одржавају се конференције на којима се дискутује о нашој Устави. По томе питању одржано је до сада у нашем срезу двадесет сесокх конференција, десет по месним одборима.

У циљеном срезу жене раде на преради вуне за ратну сирочад. Оне са пажљивошћом раде тај посао. У овом раду највише се истичу жене из Сухаче и Кутиноваца, које су до сада показале најбоље резултате. Жене села Сухаче већ су отпале и прелазе четрдесет парцела и четири прскава. Оне су у вуну прерађивале на заједничким сједињима, а оне које нису могле дозатаи на ови сједеица радиле су појединачно.

Жене Старе Рјеке које нису добиле вуну на прераду раде на друштва стварању одржавају сваког састање, на којима су поред осталог доносиле и одлуку да сваких 15 дана долазе у посјету Дјецјем дому у Санском Мосту, и то већ редовно чине.

Мјесно Стариш

ОМЛАДИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА У САНСКОМ МОСТУ

Са омладинске конференције на којој се разправљало о нашој Устави послан је сједиштеи телеграм Председнику Народне владе ФМД, маршалу Јосипу Броз — Титу.

Други наш Маршал, ми омладица Санског Моста, окупљена на својој омладинској конференцији, на којој смо разговарали о нашој Устави, која је донијела Уставотворна скупштина Федеративне Народне Републике Југославије, шаљемо Ти наше токове омладинске поздраве и издјављујемо да ниско налазили смо у издјаву тачку у нашој Устави, која не би била у интересу наше државе и нашег народа. Ми омладица Санског Моста у потпуности се слажемо са нашоом Уставом. Други наш Маршал, ми Те искрено поздрављамо и преносимо Тебе цијелу владу Федеративне Народне Републике Југославије.

Омладинца Санског Моста

Одржано је друго редовно засједање Среске Народне скупштине за срез Босанску Крупу

Кошцем децембра састава се друго редовно скупштина Среске на родној одабору у Босанској Крупи.

Испред Извршног одбора подиго је извјештај о раду секретар Среског Народног одбора Карановић Чедо. Након његовог реферата развила се жива дискусија. И на крају је донесена резолуција у коју су унесени резултати и недостаци додшавшег рада као и одлуке Скупштине за краљи рад Среског народног одбора.

Срез босанскокрупски страдао је много за вријеме Н. О. борбе. Нека села палења су неколико пута од страна ујеташа и Нјемцаца. Само мјесто Крупа уништено је готово потпуно и није остала читавица ни једна зграда која би се могла без већих одлагања ставити у рад.

Под таквим условима, с дошим комуникацијама, без материјала и

радне снаге, а нарочито стручне, учињено се много на обнови. По ред осталих задатих обавеза поднјат је немали мотк преко Ује у Босанској Крупи, мотк преко Ује у Сточи, мотк у Црљеном Језу за становање и оспособљање и отворање димне амбуланте. О сједињању угрожених, Срески народни одбор извршио је велико добро. На име социјалне помоћи и породицама додијелено је Дин. 2.888.988 само у току прошлега два мјесеца.

На скупштини се утврдило да Извршни одбор није имао довољно прегледа о раду свог особља, те се дојало неколико пропуста. Скупштина је на то упозорила Извршни Срески народни одбор.

Скупштина је изабрала комисију за разјављање молби и жалби при Среском народном одбору. Б. П.

Збрињавање дјеце палих бораца у Котор Варошу

Збринути незаштићену дјецју оних који су највише дали на оттар наше Домовине, те у брига не само народних власти, и организација већ и сваког грађанина наше земље.

Незбрињуте дјецје, наших палих бораца има грађанак број и у которварошком срезу. Наше народне власти заједно с Народним феоном покрелује су жива акцију да се та дјецја збрину и да се о њима добије рјешења. На тај начин невојзвршита чини обавезу на сваком грађанину дјецјалима палих у борби за слободу наше земље.

Отворен је Пјециј дом у Котор Варошу у који је сјемштено 48 дјецје. Дом је мали и није могао пријмити већи број дјецје, те се дјецја сјемштала и приватно по кулама. У том се до дјецје зашло 35 грађана, на која жале да приме по једно дјецје. Многи грађани и то бивши они сиромашнији, који имају чезну до петеро дјецје, примају по једно дјецје.

Дјецју су већомо пријмили муслимани и православни. Нико није постављао питање да муслиманско дјецје буде од муслиманца, ила православно код православца, него

напротив тражили су муслимани православну заштиту, а православни муслиманску. Из овога се јасно закључује да је питање братства и јединства наш народ исправно схватио и гледа на њега као на највећу тековину наше борбе.

Сметује у погледу политике и збрињавања дјецје, које су правили ненародни реакционарни елементи, у коловезу су. Реакционарни елементи протрпали су заједно вјештак како се дјецја неће одгајати у дјецјем дому, да ће бити послана ван граница наше земље, и томе слично, да би овим лажица стварали забуну у народу и створили непољезне према народним властима.

Биваја и даљни објасни који су збрињавали дјецју у Дому, издјелили су да су то биле запомијене и лаже не клевете. Дјецја су добро обучена — једенско — збирљиво, чиста и вредна, над њима се води надзор и брига и нагледају сасвим дружније, него када су дошла у Дом, те су их једна и препознали.

Исто тако води се надзор и старање о дјецји која су сјемштена код појединих грађана.

Д. Борш

Kolonizacija djece u Bos. Gradišci

Прије неколико дана стигла је груп од 135 дјецје палих бораца из Кнезеполја.

Организација жена и омладинка прилаје сакупити посуда за привремену културну и зградн дјецјег пријатишта.

На лична маљашна чтра осмиел, а из себе гђеје су сјемштени допирту дивне мелодије кнезеполских пјесана.

Долзе грађани по дјецју и одлазе задовољни својом скупшћу дозности пратили родољуба. Мали Кнезеполци су срећни, јер су наши нове дјеце и малке.

R. Petković

Otvaranje Fiskalnog doma u Banjoj Luci

Окуцатор је за вриеме свогла пуа тошења по нашој земљи, поред осталих порушито, илј онеспособио многе јавне зграде. Таско је и нашем гдо одјећу дјецју бившег Сокошког дома.

За вриеме окупације у овој зградн су биле устаје и Ниџени. Они су зградн толико оштећени да је била непотребна.

Приједан члосиодбена Банја Луке народне власти одржав су прступиле отпавку државних зграда. Прије мјесеца дана радници су почели да раде удерићки на опоравку бившег Сокошког дома. Ова зграда је одређена за Фискални дом. Народна власт је подузела све мере, да се амортирају омладини фискалну рад трезору наше. Радећи некад и до пола ноћи дају си све од себе згђајци, су одлучили да је зграде у потпуности вриеме.

Велика двораца овог дома потпуно је опраћена и на Нову одину дјецју, да се не државно једна.

Ова зграда културније добили су много, а развоја свогла рада, а и Банја Луку једну одличну дворацу за приредбу и предавања.

То је један од многих примјера које наша и родна власт дала нашој омладини и нашем народу.

R. Č.

ПУТ У СМРТ . . .

Спринско сунце изавлаило своим тежином на овацину. Зрак трепери над земљом и у даљине се не чује ништа до та првене птица сакривених по грмљу у пут који се пружило видуга и прашан.

Уз пут списа се напуштена седа, па дају изглед непокривана иртваци по којему се разамали црви. Устичке гледе пољивају се на прозорима и вратима и пијано се смију међу собом.

Пут води за Стару Градишћу, пут тежак и досадан, дуг и крова, по шкрљеним зивојем с увелих, бједних и исушених крава жена и дјецје која њима пољубио се.

Из прашине се помаља дуга покрва. Креће споро, неизомогло, глатко, чују се на ње уздаци, ванаји, молиште и смущени погледи пуни очајана из хлаљду очнују. Креће поворка негдје из босанске равнице и мајке носе нејаку дјецју на рукама, а одраслији воде за руку вужају са собом, јер на ногам то дјека жуљеве, кравани и стекли, па их мекани додиго с прашином боли, праж, плава, па поскакују с ноге на ногу у најрадје би дјецја легла макар у саму прашину, јер би и то био добар лежај. Али ако се које дјецјек притне и покузна да одморичи, чује повојну гласу за руку вужају. Пашу дјецја и завуљу мајка, а оне их гђеше, варају их и лажу им, да ће брзо бити одмор под копом крушком и јабуком, а можда ће под њима бити и по која отпала крушка. Дјецја се уважују у вараве

наде, већ би да дођу до те крушке, јер су гладни, толико гладни да гледи и не осјећају, него само знају да им је потребно. Десетак коржика њихова илужаја се распршва, остаје само прашинав пут, пут дружн пред погледом у мелогледа, а на њему они, клоупани и гладни, оиднућу очајно споро и хтели би већ да су му на крају. А пут је даљак и ко зна где му је крај. Којику су дано оидно гонени у Усташка пушка их је дјецја с њиховом селачког огњишта, удара их несваљено и думпански гови, гони напријед према Старој Градишци, гони их кроз прашину, болесне жене моље, гладне, а сунче жар и пали у мозак врије, а воде негде да се угаси жађ, та старина жед од које је путем умрло вроје дјецје и једна старица, жена којој код куће заклаше сина. Гоне их само најрадје с очјаним дозивима дјецје и страшно изобљиченим анимом мајка, које би могле, а не могу, јер — како помеша?

Мајко, ој мајко — није једно дјецје од којих седам година, мекољвно и танко као пшитка — мајко, где си?

Заостаје је иза ње за два три реда и сад већ не може да се снађе, да дже главу, мотни, али не разумије се нијан добој, јер се то све врти око неге и око сину, а то их једно или две изостава мајка. Она има црну мрављу на глави за онаквим снем, који једне ноћи нестане. И лугте жене носе цине мараме. Ено и Миркова мајка има такву мараму, и Станкова, и Павло-

ва, и Николчина, и Љубичина, и Љубинина, и Перовића мајка, об Боже, па све оне носе цине мараме. Ој мајко, мајко — никоје не плач мијећ без неизомогног гласом.

Кораци поворка, даље и не тражи самилости од својих стражара, јер знају да је неће добити. А жедне су, гладне, уморне.

Пролазе све жене кроз пусто село и поглед им невољно пада од куће до куће, од врата до врата и по њеним двориштима. Све отворено, разарљено, види се истрептан јад јих селачкии стол, столице, како да је бијесни оркан прошао и оставио за собом ту пштини, мртвило. Јадним женама свршине се сузе на очи и изјесне мисли пошоше натраг, својим кулама, где све остале тако јадно као у овом селу.

— Гледај драга овна кућа — шапље жена жени и нешто јој мрмљају и моле дјецју да још мако устрати у ходу, јер иначе ће остати гђе на путу.

Овако је сада и код нас — мисле све оне и готово би да уздућу казати својих мисли. Тад би их спопао још већи јад и глечина и не би могао даље ни десетак коржика. Потпуно би клоупале, и туљко би их, туљко, туљко . . . Ох, кољико би их туљко, све док не би и своје крв оставиле у прашиним цесте.

Мајко, где је она крушка? пита дјецје и готово би да пође до прве огреде и убере и покупи коју крушку и јабуку, али га је мајка толико стисла за руку јер — може и остати под крушком.

— Где је то мид имено, пита

једна.

— Боде ти је да ве знаш — одговори друга. Тамо је логот и тамо ће све нестати. Јад и жина и стража око нас. То нас чека.

— Ох што сам крива? питају се. Што смо све криве, да овако на тамо и страдалом.

— А дјецја, што ће се дјецјем, Зар су и они кривн?

Снажење се рамена и врте главе. Болничкоме прате погледе стражара који опет до вину.

— Не стот жури! Удри их куваљком ако неће! Ко не може тога учкај пута па ће други моћи, Марш напријед!

Клепају ноге. Титело се објесило и једна се још дјека усправио.

— Ох Боже доље испи овако?

— Шутти, мјече те стражар.

— Нека чује и онако ми нема живота.

— Лудо, можда се спасаши.

— Хаха . . . смиле се илједна жена, па у некој маљаш заговти се пред павом просторна паван гђеби се нестане, нестане је, и само се остела жед, докљача већ очкома не — лежа, као да не додјеже, оштеја глат, умно, стравољ, жас, прашивају цесту и оној прашивањих женских селеса, а распаљено сунце нестрјеље посљавну кап-ведо из ризма, мољак врије, кућа, нестане га у маљашној вади, а жена се тако цекре, искривљује уста и лице се тако дуги, дуги у стравани и безасећан грч, а језик у устима запљаше и некоко животинских уопи.

— Воде, воде ми даје . . . Хел, луци, жене, народе куз путујење?

Приredba AFŽ-a u korist djece palih boraca

Na drugi dan pravoslavnog Božića održana je velika priredba Mjesne organizacije AFŽ-a u korist ratne siročića.

Za ovu popularnu priredbu već od ranije vladalo je veliko interesovanje u gradu, što su svjedočili prenatrpana sala Fiskalnitorskog doma, koja se za ova priredba pokazala i svuđe male.

Svu program su izvodile članice AFŽ-a, čijim je horom rukovodila predsjednica drugarica Milica Kecmanović, profesor, koja se mnoga zalagala da ovaj hor učeviče, te su izvedeme pjesme, horska i solo recitacija kao

i cio program, bili zaista na unijet ničijoj strani.

Tome su naročito doprinjele drugarice: T. Smiljanić, kao odlična solistkinja, i L. Dobrović, koja je uvježbovala i rukovodila ritmički sastav s'na izvorne, od Jelene Dopude.

Učestvovali su i mladi umjetnici, koji su se pokazali kao bogati bife i tambolu.

Organizacija proširila i raspoširenila ovu priredbu pokazati u isto vrijeme me, velikom uspjehu i poštovanju trivna organizacija AFŽ-a u narodu i kako je pravilno ocijenjena njena uloga, rad i doprinos na poslijeratnoj obnovi naše Domovine. Milka Hadžistević

PROLAZAK DJECE IZ BINAČKOG POROZARAKA DJECE IZ BINAČKOG ZA SARAJEVO

Sinoc 10. ovog mjeseca deportovani su iz grada od 250 djece naših palih boraca iz binačkog okruga. Djeca su dočekana na stanici od drugarica Mjesnog AFŽ-a te odvedena u zgradu narodne škole "Ruzičina" gdje ih je čekala topla hrana i brige. Danas djeca idu u Sarajevo gdje će biti kolonizirana. Djeca putuju kamionima do Bervente a odatle vozom za Sarajevo.

Večeras se očekuje drugi transport od 350 djece iz binačkog okruga. I ova će djeca biti kolonizirana u Sarajevu.

OPROŠTANO VEČE pozorišnog osoblja s bivačkom ljubankom

U prostoriama Narodnog pozorišta u Banjoj Luci članovi Narodnog pozorišta i ideološko osoblje daju oproštanu večer, u nedjelju 13. januara 1946. godine.

Početak u deset sati večer.

Program je obiljan i raznorodan s narodnim pjesmama, skecmanima, solo recitacijama, uestvovanjem orkestra itd.

Popularne uzlaznice: lože u parturu (za stolom) Dm. 60.—, serisi i partur Dm. 80.—, lože na galeriji Dm. 50.—, galerija i sva ostala mjesta Dm. 40.—

Kud putujemo? I ona nije sve jače i žene se počnu osvrtni, a zadnje podjuku glave.

— Ne vini beštino!

— Vode im katje... Ha ha ha... kuko su podjelu, glavu, glavu. Što me gaslate? Znae me ne vidite? Eao me... svo... Gva se žena, nezme redova drugih žena, a one je dove za ruku, hvataju za suknju i zadržati, ali se ona jestoko otkivavaru s nje konate, htjele bi je mi, udari ih svojim tanjim koštunjavim rukama po glavi, glavu i na njihove i onako poderane haljine. Bježite od ovih, zar ne vidite? Bježite, ubijte vas! Biše krvi, krvi... govori ona posljednje riječi vještavim glasom i pri tome plješče rukama i pokupava da zamrta kao u divnim radosti i mladosti.

— Sto! — poline stojih i razdijetne se pitali. Žene se preprije u pramini, trinu nekoliko puta. Vrisnucje žene i nastavlje ih njemo put preko mrtve žene. Praminu je unijela krova.

— Joj! Mliko krova — davalno je djetete, što je ostalo boja i žene su ga trzale za ruku da ne pljače glasno, jer su se bojale.

— Joj, joj! Jaukale su žene pod udarima.

— Ne derite se kao, korak... vikali su strazavoj — ilače ostaje sve do žene po ovim jaramima. Ne bojimo se mi. A njma nekja pomogu vašu.

Kolona kreće korak po korak, praminu se diže pod njihovim bosim nogama ali obumveni u same charape, kreću naprijed oznojenje,

RAD GRAĐANSKE KOMISIJE ZA RATNU ŠTETU

ZA VRIEME četiri godine okupacije, okultatori i njihovi pomagači privlačili su građanima Bašve duže vrijeme dokazati u isto vrijeme statistički iznosimo:

Gradska komisija za utvrđivanje ratne štete u Banjoj Luci primila je 4.200 prijava ratne štete. Od toga broja procjenjeno je do sada 3.300 prijava, a registrovano 2.025.

Ukupna šteta koja je do sada registrovana iznosi u dinarsima sljedeće sume:

- 1) lišene života i nestalih — šteta Dm. 443.362.000.—
- 2) povreda zdravlja i tijela — slučajevi 7.882.850.—
- 3) lišene slobode 13.556.300.—
- 4) plavica radne snage 307.300.—
- 5) otkupine na uništenju imovine 132.184.362.—
- 6) šteta zbog iznajmljevanja 13.391.588.—

POKLON SIVACE MASINE ORTOPEDSKOJ RADNICI U DELBANSKOM SELU

9. januara ove godine primili smo na poklon šivaču masinu od trgovca Brasa Kladiča iz Banje Luke. Ona je veoma dobro došla našoj radnici koja je i razvukla. S tim ćemo rovežati izradu ortopedskih cipela.

U ime radnika radionice zahvaljujemo dr. Tomazović

D. Tomazović

teško dižući i praminu se vidijeti po glavi, očiima, slazice se na sluzokoži nosa, gdje se pretvara u bijelu, debelel koru.

Mlada žena plauje onima oko sebe: — Pravedita kazna stihuje vax. Znaite samo jedno, a to je da narod plašiti. Mogu nas i voditi, ali ne mogu narod istrijebiti

— Joj, joj! — zavijie jedna proklekivati kroz grlo, ionu mlada i razvijena žena, koja izgubi mnogo od svoje snazike i mladosti, a u njene oči unukla se tuga i sjeta.

Noge se vuku po praminu. Grgo ih se osuotuju.

— Ne mogu dalje — šapne žena.

— Ne mogu ni ja — javlja se druga, treća, četvrti, deseta, stota, šestota.

— Naprijed, ne stoj, Ne stoj! Naprijed skotvati! Za nas su vještama.

Izmozgane žene već ne mogu dalje, ali koracaju, koracaju, posruhu i pljavaju u praminu i za sobom vuku iznemoglu djecu. Pljavaju u njemu i svu je teškim krovovima disajem, djecu se i pljavaju, sudaraju se i glavama udaraju u pete pred sobom. Pred onima im se vate tamni i svijetleli kolovoz, stognu slajnih sunvata siva i žek ih ionu više obuzima, sivala ih je, a strazavoj tako oplinjati viku, u udaraju, i bodu, bodu, ox, lozimo to bovi, a djeteta već iznemogla iavču, i žene slozome svim trim koracaju nogu pred nogu, i misle na svoj put, stradaue, put prujku u daljinu.

— Eduard Boban

ZA OBNOVU NAŠEG KRAJIŠNOG MUZEJA

— Svaki narod ima svoju prošlost. Sinovi vaze od otaca, unuci od djedova. Bijaše te prošlosti u razdoblju nekojima, umjetnici predmeti, stari muzeji — naše prošlosti. To su kuće, obično lijepe građevine, gdje svaki kraj ima zemlja slazice sme ono što predstavља neku namjenost koja je vrijedna da se sačuva za buduća pokolenja.

I mi smo imali — u staroj Jugoslaviji — muzeje. Ali se ovim ustanovama nije pokazivala dovoljno pažnja. Umjesto da postanu priredne narodne škole u kojima ће se narod poučavati o svojoj prošlosti, slavim djelima i moju, umjesto da budu kovnice koje neoprestano buuje od posjetilaca mnoge muzeje porivna je praminu, a naučnici koji su se često putu od spoznaj života i svijeta.

Današnji narodni muzeji, pa i naš, kraški muzej, treba da postane korpa između prošlosti i budućnosti.

Narodni muzej u Banjoj Luci treba tako krediti da se u njemu sabere i na zgodan način i rasporede svi dokumenti prošlosti. Narodni muzej je važno da se dostojno prikazuje skorašnji veličanstveni napredak naroda. Ovakve krajine u narodno-oslobodilačkoj borbi. Treba da se u muzeju vidi šta je sae napravio ovaj kraj za svoju slobodu i svih naroda Jugoslavije. Dječa koja su izvršena zlatni solari, na velika su i svijetla. Ljudstvo, samoprijegor i pokrtovnjaue pojedinaca za i deluju stvorila su epoc. Čitavom naziv budućih generacija moji he oni napoi da posluže kao visoki primjer za ugled.

Otvaj velikim iznati muzeja da rasvjetljuje naroda, a naročito naše omladine.

Pored visokih moralnih primjera imamo svo primjerie zadržetia i zverstava. Prikazi i dokumenti o

ovakvim zloslovnim djelima također treba da vnu u muzeji i da služe kao povika i obnova budućim pokolenjima.

Kroz muzej treba da se vide likovi heroja isto tako kao i djela književnika, izdavnika i zloslovnika borbi i strahovi. U muzeju moraju da se vidi knezevica, snimci i kolona — prvo oružje našeg naroda s kojim je krenuo u borbu.

Trebalo bi sačuavati od zabiranja sve one predmete, dokumente i narodne umotvorine koje su usko vezane s narodno-oslobodilačkom borbom i koje imaju poseban značaj za naše kraljeve.

Žene, djevojke, djevanjici i borci čijevi su i isplevali prekrasne pjesme, ni jedna od njih ne smije da propadne. U njima žive sve pobiede i odvažne, Tito i heroji, naši narodni jelinci, sve radnici i svuže naše Kozare, Trnopolje, Utvanki, Narodni prenos, s mahom ionu nezamislivo, prenos se od usta do usta. Treba sačuavati vezu na naškuju, koji je djevojka napravila mitraljesku; šaboue i rukavice koje su žene strmale našoj vojsci. Zar da našu vuticu ne vide iznenađeno djevanjice s petrovačkog i tui planine, Narodni, Trnopolje i Kozaroi — oslobodna trivna jadriska našeg utvanka? A svatkovske čvrtine, kive i štapi na koje je čobanije vilo plaštini veseujući žene Tita?

Sve to treba sklopiti u naš muzej, i sve to bionije vne zaoštve i vutaviti od Šolaje i Šolaje, od borca i njegove mlade, od dječa udobronika i pionera. U ovom radu mogu pomoći sve naše organizacije i pojedinci: narodni odbor, organizacije Narodnog fronta, USAOBNH-a, AFJK-a, vpravotnici, divozavoni, narodni oficiri, naši seljaci — svi, svjedoci borbi i historijskih momenta naših naroda.

B. H.

OBNAVLJANJE LITERARNOG UDRUŽENJA „Petar Kočić“ pri Učiteljskoj školi u Banjoj Luci

Omladnici učiteljske škole dali su svoim literarnom udruženju, koje je nedavno obnovljeno, ime pjesnika borca našeg kraja Petar Kočić. Oni žele da razviju onaj aktivnost koji su u Literarnom Udruženju na učiteljskoj školi zalilo prije rata. Evo šta su izrazili oni na svoem prvom sastanku „Bivše Udruženje“ u učiteljskoj školi: „Bivše Udruženje“ koje je Kočić dao je velike plodove rada, tako da je iz naše škole povezane s udruženjem izšlo mnoge i mnoge ljudi, koji su uzeli vidno učestvo u Narodno-oslobodilačkom pokretu, kao i na književnom polju rada.

Mi učenic i učeni učiteljske škole slijedit ćemo stopu naših bivših drugova, imajući u vidu narodno, to da smo pripadnici onaj najvišeg pada u svu kulturno-oslobodilačku zgradivani širih narodnih kolejva, na čemu naš stolici da tradicije naše škole i literarnog Udruženja dalje živimo i da preko ovog našeg obnovljenog Udruženja »Petar Kočić« izgradimo ljude koji će biti nosioci svih naprednih ideja našeg naroda, svu naše mlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Tako čemu se odizati našem narodaenom narodu, koji je kroz četiri godine Narodno-oslobodilačke borbe do sve od sebe i koji s punim pravom traži da mu se odžimo.

Na osnivačkoj slavnosti je drug Dragičević Božo, učenic IV. razreda, predložio predavanje o osnivanju Udruženja. On se osvrtno na rad Pe-

tra Kočića, njegovu političku i književnu borbu za oslobodeno ispod tudinskog jarma. Podržavši je njegov neizmisljeni rad. On je iznio njegov književni rad u kome je Petar Kočić kroz svoja djela prikazao ondašnje stanje našeg naroda, pamte i stradanja koja je podnosio, ističući ideal slobode iznad svoga.

Na kraju predavanja drug Dragičević je podvukao važnost učiteljskog poziva, oslanjajući na znalost našeg naroda, oslanjajući na sve rus da ozbiljno shvatimo dužnost, jer nas čekaju naša neporočjena sela. Pored toga je istakao rad ovog Udruženja u prošlosti, njegove vidne rezultate punoko ondašnjih teških prilika pod kojima se radilo.

Nalazid je izabran svi odbor Udruženja u koji su izabrali voljom svih učenika Dragičević Božo, učenic IV. razreda za predsjednika, Nalija Beletović, učenica IV. razreda za potpredsjednika, Ružič Vito, učenik IV. razreda za sekretara, Zec Perso, učenik III. razreda za blagajnika, ostali odborici su: Beitović Uzeir, učenik IV. razreda, Dedić Nalija, učenica I. razreda, Vuković Zdenka, učenica I. razreda i Miao Abdullah, učenik IV. razreda za knjižničara.

Na sastanku su bili prisutni i profesori naše škole: Mirvar Neva, Hamdžumatić Marija i Šainović Drago. Ružič Vito

SRESKI SUD U BANJOJ LUKI OSUDIO MIŠEVIĆ RAJKA RADI RASPRIVANJA VJERSKE MRZNJE

Miševiću Rajku iz Banje Luke je ubližena kao najveća krivica raspirivanje vjerske mržnje. On je osim toga vrijedio službenika u vršenju važne dužnosti izražavajući se podržno po državi i vojski. Osuđen je na petnaest mjeseci zatvora i novčanog kazna od 18 mjeseci.

Osim toga Sreski sud je izrekao osudu Maroš Mahmutu i Jošiću Ladi-slavu. Oni su se bavili spekulacijom na taj način, što su kupovali i preprodavali pacir za cigarete. Maroš Mahmut, trgovac iz Prnjavora je radi toga osuđen na dvije godine lišanja slobode i konfiskaciju 6.000 kovanica cigareta papira, te uplatiti građanske časti u trajanju od tri godine, a Jošić Ladi-slav iz Budžaka na 6 mjeseci lišanja slobode, 10.000 Din. novčane kazne, oduzimanje prava na vođenje trafike i gubitak građanske časti u trajanju od dvije godine.

SUBEŃE ŠOFERIMA DAST-a, koji su kralji robu

5. januara 1946. godine pred Okružnim narodnim sudom u Banjoj Luci održana je sjednica šoferima Dastarskih, Haximov, Oran, Harudinović, Dešić, Mekmedalini, Čirnič, Naski, Kaniža Alamu i zelenary Fazlić Ibrahimu.

Imenovani šoferi bili su namještenici DAST-a u Banjoj Luci. Prevažavaju robu na Očučana za BaŃu Luku vršili su kralju robe. Roba koju su kralji bili je veljom tekstinom: kalupci, klanice, kovuše i t. d.

Iako njihove mjesecne privredne zarade iznose oko Dina 4.000., njih to nije bilo dosta, jer su htjeli da žive na udoban i lak način. Pogledaju robu prodavali su asenariju Fazlić Ibrahimu, koji ju je dalje preprodavao.

Pred sudom su se branili da su kralji iz nužde i da su stvarni unaprjed nazivajući utovar Dastarskog Mirkosa. Pravica se brani da nije vidio kada su šoferi kralji.

Sud je izrekao kaznu Dastarskim, Oranu, Kaniži i Fazliću na 10 godina prinudnog rada s lišenjem slobode i 10 godina gubitka građanskih i političkih prava nakon izdržane kazne. Dešić i Ibrahimović kažnjavaju se po pet godina prinudnog rada s lišenjem slobode, dok je Ladi-slav osuđen na četiri mjeseca prinudnog rada, ujedno kroz jednu godinu.

ZAJEDNIČKA PRIJEDBA SVIH DRUŠTAVA U PRJEDORU U KORIST AKCIJE ZA SUZBIJANJE NEPISMENOSTI

8. januara uveče, u sali Doma kulture u Prijedoru održana je vrlo uspijela i brojna vanredno posvećena priredba u kojoj su učestvovali najaktivnija kulturna društva »Preradović«, »Miroslav«, »Vukobrat«, »Vukobrat«, »Miroslav«, »Vukobrat«, »Vukobrat«, »Vukobrat«, »Vukobrat«, »Vukobrat«.

Sav prihod od oko Din. 11.000.— poslužio je za organizovanje i nabavljanje srotstava za analifabeatske table.

PRODAJE SE jedno kupačko prizemlje sa bazenom, jedan dugi i čaršiji te jedno gradilište kod novoline c. Ine. Informacije kod Marinika Uđilka, Hrvina, ulica 13.

Uputstvo Ministarstva za konstitutantu povodom birачkih spiskova

Zakon o birачkim spiskovima određuje vrijeme u koje se vrše ispravke birачkih spiskova. Birачke spiskove treba po Zakonu ispraviti u mjesecu januaru svake godine.

Ministarstvo za konstitutantu uuputilo je mjesim odborima uputstva o radu na ispravci birачkih spiskova. Uputstva Ministarstva za konstitutantu, koja je potpisao pomoćnik ministra, profesor dr. Jovan Borovinić, glase:

Atko ča, 19 Zakona o birачkim spiskovima, u toku mjeseca januara, mjesni narodni odbori treba da izvrše ispravke birачkih spiskova, s obzirom na promjene nastale u toku protekle godine. Prema ovoj zakonskoj odredbi mjesni narodni odbori treba da ispravke postojeće birачke spiskove po završenoj dužnosti, bez obzira na to hoće li građani i društvene i političke organizacije postavljati posebne zahtjeve za ispravke birачkih spiskova.

U izvršenju ovog zadatka narodni odbori će u prvom redu uvesti u birачke spiskove sve građane koji su u međuvremenu navršili 18 godina života, zatim građane koji su u međuvremenu uveli u njekovo područje, kao i one koji su ponovno stekli birачko pravo, ako su ga ranije izgubili. Osim toga narodni odbori moraju se i iz birачkih spiskova građane koji su se otklonili iz birачkog područja, zatim umrli građane, kao i one koji su u međuvremenu po zakonu izgubili birачko pravo. Osim navedenog treba obratiti naročitu pažnju i na sve građane koji su za vrijeme prošlih izbora bili otklonjeni od spiskova svog stalnog boravka pa su glasali pomoću uvršene u drugim mjestima. Ukoliko su odbori ove građane izbrisali

iz birачkog spiska, treba ih ponovo uvršiti u spisak mjesta njihovog stalnog boravka.

Sav ovaj posao mjesni narodni odbori treba da završe najdže do 5 februara 1946. godine. U gradovima ispravke je vršiti oni narodni odbori koji su sastavljali birачke spiskove (gradski, rejonski NO-i, odnosno narodni odbori kvartova u većim gradovima). Ispravljene birачke spiskove narodni odbori će u dva primjerka dostaviti komisijama za birачke spiskove na potvrdu. Komisije će spiskove potvrditi i jedan primjerak primjerak vratiti narodnim odborima. Potrebno je napomenuti da i kod ovog postupka dolaze u obzir odredbe ča. 13, 17 i 18 Zakona o birачkim spiskovima i o podnošenju zahtjeva od strane građana i organizacija za upis u spiskove, ispravke spiskova i brisanje iz birачkih spiskova.

S obzirom na to da su u mnogim mjestima naše države birачki spiskovi bili manjkavi i loše sastavljeni treba konstituti ovaj primliku radi ispravke svih nedostataka i dovođenja u red birачkih spiskova. U vezi s tim treba i ovolu putem štampice pokrenuti građane i masovne organizacije da aktivno saraduju i pruže pomoć pri likom ispravki birачkih spiskova.

U tu svrhu odjeljena za ispravku narodne vlasti treba odmah pripremiti ova okružnica, da lidu potrebna detaljna uputstva narodnim odborima i organizacijama na ispravljaju birачkih spiskova kako bi narodni odbori u saradnji sa narodnim masama što bolje izvršili ovaj važan zadatak. Za detaljna obavještenja treba se obratiti Ministarstvu za konstitutantu.

UPOZORŃE GRAŽANIMA BAŃA LUKA

U mjesec ča, 19 Zakona o birākim spiskovima pozivaju se svi oni koji su se doselili u BaŃu Luku s namjerom da stalno ostanu, a nisu se do sada upisali u birācke spiskove, da se prijavie za upis u Stalni birācki spisak u Gradskom otekuju unutrašnjih poslova u ulici Naševinić br. 30 u sobi br. 2. Sobni imali doijeti pozivdu, da se sami upisani u birācke spiskove u mjesu otkade su dotan i da su samo iz spiska izbrisani. Isto tako se pozivaju svi rođeni 1928 godine- bez obzira na pol, zvančajnost i t. d. a koji stalno stanuju na području grada, da se prijavie radi upisa u birācke spiskove.

RAD SRESKOG NARODNOG ODBORA PISK-VICA ZA DJECU PALIH BORACA

Za kolonizaciju ratne siročadi na terent srezu Piskavica utisano je do dana 172 djece. Taj broj će se povećati dobijanjem zakašnjenih podataka iz porodica. Mjesnog narodnog odbora Otravski. Do sada je 120 djece primilo toplu zimsku odijela, rublje i paketiće s raznom hranom. Skrbnici- na pomenute djece izdano je Dinara 120.000.— Za 40 ratne siročadi skrbeni su odustali da vrijeme borave za mjesec novembra 1944. godine. Iste suma od Din. 40.000.— ostala u Fondu ratne siročadi. 10 siročki su oduštili za stalno da prima'u od države novac za izdržavanje djece.

U ovom plemenitom djelu naučnici su se istakli seliaci iz najveće opstradališta Bistrice i Verča.

Iz njih sekkoro svi skrbenici (za 27 ratne siročadi) nisu htjeli da prime novac za izdržavanje djece za decem-

ber i novembra. Time su oni dali u Fond za ratnu siročad Din. 27.000.— Bilo ih je koji su odustali da prime čak po Din. 3.000.— i 4.000.—

Djelo bistranića i verčana neko nam bude uzor u našem lišnom odrastanju u korist najvećih žrtava ovog rata — ratne siročadi.

Bundalo Mičo

Iz Gradskog otekuja unutrašnjih poslova

»GLAS« PRIMA SVE VRPTE OGLASA

Od 1. januara 1946. naši list do primaju sve vrste oglasa. List je za svaku današnju riječ Din. 25.— svaka današnja riječ Din. 1.— Oglasi se plaćaju unaprijed. Taksa iz unutrašnjosti može se dostaviti i u poštanskim marukama. Sve oglase o izgubljenim i nevažećim dokumentima dostaviti katedraljima naše ograde do 20 vijetna Din. 14. Oglasi se mogu slati na redakciju »Glas«, Gospodstva ulica »Batina» zgrada.

Djelo bistranića i verčana neko nam bude uzor u našem lišnom odrastanju u korist najvećih žrtava ovog rata — ratne siročadi.

Bundalo Mičo

Osuđen na smrt vešanjem Franjo Petrović, učesnik u pokolju Srba rudara u Rakovcu kod BaŃa Luke

Pred ovašnjim Okružnim narodnim sudom održan je javni pretrg protiv Franje Petrovića iz BaŃa Luke.

Franjo Petrović, rudarski radnik, odmah po ustapanju NDH stao je u službu ustaške vlasti, pomagajući je u vršenju njenih zločina, nad nesimim građanima. Tako je 7. februara 1942. godine učestvovao u masovnom pokoku Srba, člara u Rakovcu kod BaŃa Luke. Toga jutra okrivljeni Petrović, došao je zajedno s ustašama i otišao s njima u katedraliju rudnika, gdje su se dogovorili kako i na koji način da izvrše pokok Srba, rudara i da im niko ne otkriva.

Radike koji su dolazili na jutarnju sjednicu zbilili su sve u jednoj dvorani gdje se vršio poznavanje a zatim su dočekali one koji su izmahnili iz izave. Kada su se svi razdijeli okupili u dvorani za poznavanje, Petrović je došao s ustaškim konvojima i stao na vrata i propustio jedan po jedan na izava. Kako je koji izava on mu je pregladavao legitimaciju i prvi tom izgovarao riječi: »Ovo je našim »Ovo je našim«.

Prvi riječnik xtio je da kaže da je dotični Hrvat (katolik) izav musliman, a drugi da je Srbini (pravoslavac). Prve su propustili da idu na rad, ali kućni, a druge su odmah izav njegovih deča vezali i odnijeli na obližnju baru gdje su ih za verski način ubijali, udarajući ih rudarskim piljunima u petiškav.

Poslije toga stupio je u ustanak ko bojn, a nakon kratkog vremena otišao u CC trupce. Krstarenje u njima po Franjuškoj čini je i tako krvava zločina.

Dolazni na odsutvo stupa u političku službu i postaje kao mandler čuvenog ustaškog zatvora i na zatvoreničkim pokazuje svoju pravdu i zločinačku dušu. Načelno 1944. godine imi drugu povlačenje NO vojske iz BaŃa Luke, obilazi kuće rodočaja i simpatizera NO pokreta i vrši nad njima teror i nasilje.

Sva zločinaštva ovog krivnika dokazana su iskazima mnogobrojnih svjedoka rudara, kao i ostalog građanstva.

Poslije viđenja predsjednik čita presudu kojom se okrivljeni Franjo Petrović proglašuje ratnim zločincem i osuđuje na kaznu smrti vešanjem.

Prisutna publika prihvatila presudu pljucima »Jivjela pravda, »Jivjelo narod«.

MAKROGLASI

Izgubljena lična legitimacija proglašavana nevažećom.

Eva Nad, Varoška 24.

Izgubljena članska legitimacija za družu broj 2481 proglašavana nevažećom.

Marić Petar

Izgubljeno svjedokanostno II. razreda iz Trgovcaše otkazivanje proglašavana nevažećom.

Smilagić Ekrem, Banova 1

Izgubljenu potrošačku isklaznicu br. 3895 proglašavana nevažećom.

Ibrahimbegović Husnija, M. Dubica 24

Izgubljenu potrošačku legitimaciju broj 3006 proglašavana nevažećom.

Begović Beru, D. Tabaci b. b. Izgubljenu ličnu kartu broj 416, se rijeza A 474 te uvjerenje o potpori se živa borca proglašavana nevažećom. Baizirović Žekija, Berislavica 6